

Ud fra risikoanvejningsssynspunkter findes den, der driver den erhvervsmæssige aktivitet og som dermed har den økonomiske interesse heri, nærmest til at bære risikoen for, om der indtræffer en skade. Hertil kommer, at en lempelse af ansvaret, så der er ansvarsfrihed ved udviklingsskader i væsentligt omfang vil vanskeliggøre administrationen af de offentligretlige påbudsregler. En lempelse vil heller ikke være i overensstemmelse med de hidtidige politiske retningslinjer i forbindelse med miljøansvarsdirektivet.

På denne baggrund er producent- og importøransvaret og ansvaret for udviklingsskader for visse producenter og udledninger m.v. fastholdt i forslaget.

1.2.4. Handlepligter og delafgørelser

Der blev rejst kritik af, at det er nødvendigt at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade, og at skadevolderen har ansvar for skaden, før sagen behandles. Generelt er der for mange delafgørelser, der hver især kan påklages med deraf følgende opsættende virkning.

Derudover blev der rejst spørgsmål ved, om lovforslagene er i overensstemmelse med direktivet, fordi operatøren (den ansvarlige forurener/skadevolder ifølge direktivets ordlyd) efter forslaget ikke har nogen handlepligt, når denne er ansvarsfri som følge af de foreslåede lempelser af ansvaret. Det blev således påpeget, at det alene fulgte af direktivet, at operatøren i sådanne tilfælde »ikke er forpligtet til at bære/ikke bærer omkostningerne« (artikel 8, stk. 3 og 4), hvorfor myndigheden i disse situationer må dække omkostningerne. Det forekom således tvivlsomt, om det er i overensstemmelse med direktivet, at miljøskader ikke skal behandles efter miljøskadeloven, hvis forurener/skadevolder ikke er ansvarlig eller ikke er betalingsdygtig.

Lovforslaget indeholder i samtlige berørte love på miljø- og naturområdet regler om skadevolderens pligt til at anmelde skader og gribe ind overfor truende situationer og skader straks med henblik på at forebygge, at der sker en miljøskade, og at miljøskader forværres, og at afhjælpe indtrufne miljøskader, uanset der endnu ikke er truffet udtrykkelig afgørelse om, hvorvidt det er en miljøskade eller ej. I forhold til det tidligere fremsatte lovforslag er disse regler nu yderligere ensartet i overensstemmelse med direktivets ordlyd og trukket frem i lovforslaget, så de fremstår tydeligere.

Det bemærkes i øvrigt, at det såvel efter de gældende som de kommende regler på f.eks. miljøbeskyttelseslovens område kan bestemmes, at en klage ikke skal have opsættende virkning, hvis der foreligger

særlige grunde hertil, f.eks. hvor meget alvorlig forurening eller risiko herfor foreligger.

Miljøansvarsdirektivet indeholder krav om, at den kompetente myndighed træffer afgørelse om, hvem der er ansvarlig for en miljøskade, og at den kompetente myndigheds afgørelse kan påklages, ligesom myndigheden skal have mulighed for at stille en lang række krav til oplysning af sagen og til at forebygge og afhjælpe, herunder krav om, at de afhjælpende foranstaltninger skal tiltrædes af myndigheden. Uanset valg af lovmodel, vil det derfor være nødvendigt, at den ansvarliges pligter præciseres i en eller flere afgørelser.

Derudover foreslås det at forenkle sagsgangen ved at udskyde klageadgangen over tilsynsmyndighedernes (typisk kommunens) afgørelse af, at der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade. Afgørelsen kan fortsat påklages, men først senere i sagsbehandlingen, dvs. i forbindelse med en klage over en afgørelse, der træffes efter miljøskadeloven.

Om den foreslåede implementering i forhold til direktivteksten bemærkes følgende: Direktivets bestemmelse om handlepligter og den kompetente myndigheds mulighed for (men ikke pligt til) selv at afhjælpe i artikel 5 og 6 set i sammenhæng med lempelserne af ansvaret i artikel 8, stk. 3 og 4, er uklare. Denne uklarhed giver et råderum for fortolkning af direktivet. Det vurderes, at den fortolkning, der ligger til grund for de foreslåede regler, ligger inden for rammerne af det råderum, der er i direktivet. Det kan dog ikke udelukkes, at EF-Domstolen vil kunne nå frem til et andet resultat.

Det bemærkes i øvrigt, at Kommissionens oprindelige forslag til miljøansvarsdirektivet ganske vist indeholdt bestemmelser om, at medlemsstaterne skulle forebygge og afhjælpe de miljøskader, der ikke blev håndteret af de ansvarlige for den erhvervsmæssige aktivitet, som forårsagede miljøskaden eller den overhængende fare herfor. Et stort flertal af medlemslandene modsatte sig imidlertid dette subsidiære offentlige ansvar for miljøskaderne og den overhængende fare herfor, og bestemmelserne herom udgik derfor i det vedtagne direktiv.

1.2.5. Karakteren af det eksisterende grundejer- og brugeransvar på naturområdet, som opretholdes som et subsidiært ansvar

Der blev rejst spørgsmålstegn ved, om det eksisterende grundejer- og brugeransvar, der opretholdes som et subsidiært ansvar i lovgivningen på naturområ-